

Komise pro průmysl a obchod ČSSD.

Změna tarifů za spotřebu elektřiny od roku 2017, jak ji připravil ERÚ.

Zavedení nových tarifů za elektřinu, které připravoval ERÚ od roku 2014, je zdůvodňováno tím, že jde především o to, aby zákazníci byli motivováni k optimalizaci požadavků na síťová připojení, aby rozvodné sítě nemusely být zbytečně naddimenzovány, aby bylo nadále možné dlouhodobé financování provozu a investic do elektrických sítí a aby každý zákazník uhradil náklady, které svými požadavky a chováním vyvolal. Je zde jako jeden z hlavních důvodů uváděna okolnost, že stávající tarifní systém (TS) byl vytvořen v období regulovaného hospodářství, takže zásadně nevyhovuje požadavkům tržního hospodářství. I když to již není uváděno ve zdůvodňující zprávě, z návrhu vyplývá, že změna jističů by se měla týkat především malých spotřebitelů, kteří prý způsobují hlavní potíže.

Pokud celou zdůvodňující zprávu ERU shrneme do několika bodů, tak z ní vyplývá, že

-je třeba se zbavit dřívějšího regulovaného způsobu propočtu cen elektřiny, protože žijeme v tržním hospodářství,

-tržní systém a zvyšující produkce elektřiny z obnovitelných zdrojů působí zmatky v přenosových soustavách, protože prodejci si rezervují vyšší výkony, než potřebují a soustavy je nejsou schopny přenášet, navíc někteří spotřebitelé, kteří budou mít solární panely na střeších, budou chtít někdy dodávat proud do sítě, jindy proud ze sítě odebírat, aniž by se na financování tohoto systému podíleli. Nějak se nebere v úvahu, že všichni se podílíme na nesmyslném financování el. energie z fotovoltaiky částkou ve výši 44 miliard ročně.

-za tuto nerovnováhu nemohou velkospotřebitelé, protože mají dimenzovány jističe na svou optimalizovanou potřebu, ani prodejci, neboť ti se chovají tržně a musí mít dostatečnou rezervu,

-nositelem těchto nadměrných požadavků na síť jsou podle ERÚ nezodpovědné domácnosti ,neboť mají jistič dimenzován tak, aby jim nevypínal

elektřinu, pokud v domácnosti zapnou současně myčku a pračku nebo na chatě současně cirkulárku a sekačku.

Nějak se v komentáři ERU ke změnám tarifů neuvádí, že ceny energií na světových trzích již déle jak tři roky postupně klesají, že se blíží k historickým minimům, ať se jedná o ropu, plyn nebo el. energií, že ceny elektrické energie, ač to na první pohled postrádá souvislost, kopírují cenu ropy. Nelze vyloučit, že pokud by tento trend i nadále pokračoval, že se můžeme dostat do situace, kdy ceny budou na úrovni výrobních nákladů. Změna tarifů je jistě vedena snahou nějak reagovat na tuto situaci. Je otázkou, zda tato uvažovaná změna je schopna tento problém vyřešit.

Ať se nový systém předělá jakýmkoliv způsobem, nemůže vybírat méně peněz, než tomu je za stávajícího systému. U stávajícího systému si velcí spotřebitelé prosadili, že budou platit méně na úkor malých spotřebitelů, ale nově nastavené tarify by tuto nerovnost jenom zvyšovaly.

Když si představíte normální domácnost, která je vybavena běžnými spotřebiči, je nelogické, že by ji stačil jeden jistič 1x 16 A. Podle názoru odborníků si převážná část odběratelů v domácnostech nebude moci snížit velikost jističe. Valná většina domácnosti si tak za elektřinu připlatí proti současnému stavu. Podle kalkulačky, kterou ERÚ vytvořil, může být navýšení i několika tisíc korun v průběhu roku.

Je naprosto nelogické, aby tíhu reformy nesli malí spotřebitelé, kteří dle údajů ČSÚ o spotřebě elektřiny za rok 2014 spotřebovali v ČR pouze 3500 GWh, když celková tuzemská spotřeba činila 14200GWh, tj. 24%. Je jistě zajímavé proč tvůrci nového tarifního systému (NTS), nevzali tak závažný argument v úvahu a dopady NTS chtěli přenést pouze na tuto skupinu obyvatelstva.

Pokud vyjdeme z údajů Českého statistického úřadu, **tak argument ERU, že noví distributoři požadují navýšení přenosových kapacit, neboť trvale stoupá množství spotřebované elektrické energie v ČR, není to pravda**, protože celkové objemy spotřeby elektřiny výrazně nerostou, je možno říci, že spíše stagnují. Z přiloženého grafu **Tuzemské netto spotřeby elektřiny za rok 2014 vyplývá**, že celková spotřeba elektřiny mezi roky 1996 (55000 GWh) a 2014 (57000 GWh) se zvýšila pouze o cca 2000 GWh, což je pouhé zvýšení o 3,5% za

18 let, v ročním průměru se jedná o pouhé zvýšení 0,2% což je zanedbatelná hodnota. Z téhož grafu vyplývá, že od roku 2010 až do roku 2014 došlo k poklesu spotřeby o cca 1500 GWh.

Z uvedených čísel padá další argument ERU, že noví distributoři si rezervují zvýšené přenosové kapacity, pro které nejsou dostatečné přenosové sítě, především pro potřeby malých spotřebitelů a ti by podle zásady ERU, kdo něco požaduje, měl by to také uhradit, což není pravda, v horším případě lež.

Ze stejných údajů ČSÚ vyplývá, že se nezvýšila ani spotřeba domácnosti, která spíše stagnuje a to za naprosto nebývalého jevu, že cena el. energie na burze trvale klesá. Jen pro připomenutí cena byla v roce 2008 v měsíci lednu 2050 CZK/MWh, ve stejném měsíci 2014 pouze 790 CZK/MWh. Kromě toho si je třeba uvědomit, že všechna elektrická zařízení jsou označována energetickými štítky a lidé, pokud jim to finanční situace dovoluje, investují do těch s nejlepšími parametry, takže s nějakým výrazným zvýšením spotřeby od obyvatelstva nelze uvažovat i přes růst vybavení domácnosti elektrickými spotřebiči ani v následujícím období. Takže padá další argument ERU.

Závažným argumentem v neprospěch malého zákazníka je, že podle NTS opět poklesne podíl složky za dodávku elektřiny pro domácnosti, kterou je schopen odběratel ovlivnit. Jedná se o složku za odběr elektřiny včetně obchodní marže, která v roce 2015 představovala pouze 45% z celkové ceny. Na regulované složce, která byly 55%, se podílely distribuce elektřiny, přenos elektřiny, obnovitelné zdroje, systémové služby, necentrální výroba a operátor trhu.

Kromě toho je cena elektřiny zatížena tzv. ekologickou daní, která je pro všechny zatížena sazbou i 28,3 Kč/MWh a daní 21%, takže výsledný podíl daně je 34,2Kč/MWh. Pokud by vstoupil v platnost NTS pak podíl složky za odběr elektřiny opět poklesne. Je tedy zřejmé, že pokud malý zákazník podnikne cokoliv na úsporu odběru, bude moci ještě méně ovlivnit svůj účet, než je tomu za dnešního tarifního systému.

Jedním z důvodů pro NTS byla argumentace ERU, že výrazným způsobem narostl počet nových rodinných domů a bytů a že je bylo nově třeba připojit na síť NN. Zde je jistě uvést několik zajímavých čísel ze sčítání bytů a domů, které proběhlo v průběhu let 1991 a 2011. Za toto období podle výsledku sčítání

domů a bytů se zvýšil počet bytů z 4,077 milionů v roce 1991 na 4,756 milionů v roce 2011, tedy o 679 tisíc, což představuje nárůst o 16%. Převážná část toho nárůstu je v místech, kde byla zástavba již před 20 lety. **V ČR se v inkriminovaném období nepostavil žádný nový Havířov, kde počet obyvatel vzrostl v průběhu 10 let o 60 tisíc lidí a vyžádal si investice do sítí VN i NN .To se ale událo v letech 1950 až 1960 a s dostatečnou rezervou vyhovují i nyní.**

Jistě je třeba vycházet i z toho, jak se předpokládá, že bude vývoj v budoucnosti. Z grafu brutto spotřeby, zpracovaném MPO, jsou zřejmé tři možné scénáře. Nízký, referenční a vysoký. Dle sčítání počtu lidí v ČR kdy prakticky za období mezi roky 1981, kdy v ČR žilo 10, 303 milionů obyvatel a rokem 2011, kdy počet obyvatel dosáhnul 10,496 milionů lidí, se jedná prakticky o stabilní a neměnný stav, jistě není možno předpokládat, že spotřeba domácnosti se výrazně zvýší nad 25 % z celkové spotřeby. Uvedený graf asi uvažuje jak s vývozem a patrně i s tranzitem, pro které slouží sítě VN a VVN na jejichž financování by se neměli podílet malospotřebitelé. V tomto výhledovém grafu, jsou jistě zahrnuty potřeby týkající se nových sítí VVN a VN ,které dle schválené energetické koncepce by měly sloužit :

- pro elektrifikaci nových průmyslových zón pro velké zahraniční investory, kde bude třeba postavit nové sítě VVN nebo VN,

- bude třeba zmodernizovat část tras VVN a VN, sloužících k exportu elektřiny,

- bude třeba masivně investovat do ochranných opatření před náhlými nárazy proudu do ČR z Německa z větrných parků,

- zcela evidentně bude nutno počítat s opatřeními souvisejícími s provozem solárních parků i malých solárních zdrojů, které budou vyžadovat vybudování nových tras VN a NN.

Z těchto důvodů připadá naprosto absurdní, aby podstatná část z účtu každého maloodběratele, šla v důsledku poplatku za jistič, na zajištění uvedených priorit státu dle energetické koncepce. Na základě těchto argumentů nedoporučuje Komise pro průmysl a obchod, aby platnost toho to zákona byla od 1.1.2017 a doporučuje, aby text návrhu byl v rámci

legislativního procesu upraven tak, aby nezvyšoval cenu elektřiny pro malooběratele.

Průmyslová komise doporučuje, aby návrh na poplatek za velikost jističe nebyl realizován v roce 2017, aby se nezbytné rezervy se hledaly u výrobců, u vlastníků distribučních sítí, u velkoodběratelů, aby se snížil příspěvek výrobcům el. energie z obnovitelných zdrojů, který se pohybuje kolem 44 miliard Kč ročně . Je nezbytné zamezit také sociálním dopadům, které by NTS měl na příspěvek států na tzv. sociální bydlení, kde značnou část tohoto příspěvku tvoří cena za el. energii.

Projednáno v komisi 8.3.2016 s doporučením k projednání na PG ČSSD.
Materiál připravil Ing. Petr.